

stopi združenih »Matičinih« sil merilo, koliko vzmoremo Slovenci v umetnostni glasbi najširšega pomena. — Naj bi vrli pevci po Ljubljani, ki še niso pristopili k društvu, uvažili »Glasbene Matice« plemenito nalogo in združeno delovali, da dospè pevski zbor tem prej od dobrega namena do — gotovega pomena! —f.

Iz muzejskega društva. G. prof. *Julij Wallner* je meseca prosinca predaval o ljubljanskem mestu pred 300 leti, in sicer na podlagi nekaterih računskih knjig in zapiskov mestne uprave, oziroma magistrata ljubljanskega z leta 1590. in leta 1591. Govoril je o uredbi mestne uprave pred 300 leti, primerjal tedanjo denarno vrednost današnji vrednosti in potem navajal dohodke in troške, kakor jih kaže ohranjene knjige. Povedal je dókaj zanimivih črtic o denarnem gospodarstvu, katere pričajo, da niso tedanji mestni očetje naši kár nič skoparili pri nekaterih prilikah. Bodi omenjeno še to, da so trdne platnice navedenih računskih zapisnikov popisane srednjevisokonemški, na jednih se čitajo celó starejši zapiski. — Nekoliko obširneje prihodnjič.

Prebivalstvo ljubljansko po občevalnem jeziku. O ljudskem štetju v Ljubljani podajamo bralcem svojim za sedaj samó podatke o občevalnem jeziku; obširnejšo splošno studijo nam je za jedno prihodnjih števil obljubil na podlagi uradnih izkazov spisati magistratni konceptni pristav g. *E. Lah*.

Doba	Mestni oddelki	Občevalni jezik								Tujci ¹⁾	Prebivalstvo sploh
		slovenski	nemški	češki	laški	hrv.-srb.	poljski	rusinski	rumunski		
dné 31. grud. 1890. leta	Šolski oddelek	3316	535	18	35	2	—	—	—	105	4011
	Šentjakopski oddelek	5367	839	27	15	1	2	—	—	155	6406
	Dvorni oddelek	6628	1079	53	77	11	10	2	—	250	8710
	Železniški oddelek	5957	1538	23	19	4	—	—	—	233	7774
	Skupina predkrajev	1397	21	2	2	—	—	—	—	11	1433
	Aktivno vojaštvo	1535	515	56	19	9	1	1	—	35	2171
	Sploh	24200	5127	179	167	27	13	3	—	789	30505
31. grud. 1880.	Sploh	18845	5058	136	172	5	7	—	1	1400	26284

¹⁾ Prebivalci, ki v Dolitaviji nimajo svojega domačinstva in zategadelj po predpisih o ljudskem popisovanju pri občevalnem jeziku ne smejo biti upoštevani.

Dekoracijska dela za novo gledališče ljubljansko, to je za prospekte, kulise, zaveso i. t. d., razpisal je deželni odbor v minulem meseci. Prospektov je namenjenih osemnajst; med njimi bode bleško jezero, mestni trg ljubljanski, pogled na kako kranjsko mesto, vas na Gorenjskem, notranjost kmetске hiše i. t. d.

Slovensko gledališče. — Dne 2. svečana se je ponavljala z lepim uspehom gluma »Čevljar baron«, dne 8. svečana pa burka »Slovenec in Nemec.« To poslednjo predstavo upravičuje vsekakor jedino to, da je bila na pustno nedeljo, sicer pa je skrajni čas, da za vselej izgine s pozorišča slovenskega.

Predstava dne 15. svečana: »Debor«, Národna igra v štirih dejanjih. Spisal dr. S. H. Mosenthal. Poslovenil Fr. Cegnar. — »Debor« je sicer že davno prebila najlepšo dōbo svojo, vendar i dandanes ni najslabša med novejšimi dramami. Navzlic raznim nedostatom (zlasti konec je motiviran precj slabo) nahajamo v tej igri dókaj pesniških lepôt in zanimivih prizorov, kateri so velikega gledališkega učinka. Naslovna naloga je jako hvaležna, ali tudi težka, vendar jo je gospá *Boršnikova* pogodila prav dobro, ako odštejemo posamične negotovosti zlasti v prvem dejanji. Dober je bil gosp. *Danilo* kot Jožef, dasi je igral nekoliko pretirano; gosp. *Jenič*, kateri je iz posebne prijaznosti prevzel nalogo župana Lovreta, igral je primerno, sevéda bi bi bili časih želeli živahnej-

šega igranja. Glasno pa moramo grajati, da je govoril v narečji. Baš gledališke predstave slovenske so močno vplivale na vsakdanjo govorico našo in celó v nižjem prebivalstvu iztrebile dôkaj ónih barbarizmov, kateri so se govorili še nedavno; zato se moramo kár najodločneje upreti narečju v dramatiki slovenski in zajedno pričakujemo, da nam ne bode iznova govoriti o tem čudnem pojavu. — Drugi igralci, katerim itak v tej igri ni večjih nalog, zadoščali so. Obilo pohvale so si pridobile skupine, zlasti odhod svatov.

Predstava dné 22. svečana: »Svilnati robeč«. Šaljiva igra v treh dejanjih. Spisal Božidar Borgjoški. Prevél Vaso Petričič ml. — Ta igra nima posebnega dejanja, tudi se razvija káj počasi in sloní na zgolj slučajnostih. Ako bi dr. Branko Rajič slučajno ne odposlal netočnega telegrama, in si Pavel Zvekič slučajno ne prisvojil napačnega robca, bila bi igra v obče nemožna. Po drugi stráni pa treba priznati, da je dvo-govor izredno živahen, pogostoma jako dovtípen, izkratka: igra je zanimiva navzlic nedostatkom svojim. Občinstvu je prijala dôkaj dobro; za uspeh je sevêda zahvaljati zlasti g. *Borštnika* (Pavla Zvekiča), čegar igra in maska je bila res izborna.

Spomenik Vodniku v Koprivniku. Letos bode ravno sto let, odkar je v Koprivniku, kjer je Vodnik služboval prva leta, samostojna lokalija. Zató se je v Koprivniku ustanovil odbor, kateri hoče v ondodni cerkvi Vodniku postaviti dostojen spomenik. Lepi nameri želimo najboljšega uspeha!

Vilharjeva slavnost v Gospiči. Poročali smo že, da je naš rojak F. S. Vilhar, sedaj kapelnik v Gospiči, nedavno praznoval petindvajsetletnico glasbenega delovanja svojega. Slavnost, katero mu je o tej priliki priredilo pevsko-glasbeno društvo »Velebite« v Gospiči, zvršila se je kár najsijajneje. Na vélikem koncertu so se pele zgolj skladbe Vilharjeve, potem pa je še nastopil veličasten zbor, katerega je ustanovil Vilhar sam, in iz okolo 70 ženskih, moških in deških grl sta zazveneli dve pesmi, péti takó, kakor pôje zbor Slavjanskega národne pesmi ruske. Umeje se samó po sebi, da so duhovitemu skladatelju in kapelniku čestitali kár najsrčneje; tudi iz raznih krajev od blizu in daleč je prejel obilo brzogovornih in pismenih pozdravov. — Izvestno ustrezemo bralcem »Ljubljanskega Zvona«, ako priobčimo v prihodnji številki kratek životopis in nekatere črtice o dosedanjem glasbenem delovanji tega slovečega umetnika.

Podpiralna zaloga slovenskih vseučiliščnikov v Gradci je izdala deseto poročilo o svojem delovanji in stanji. Čistih dohodkov z obrestimi vred je bilo v minulemu letu 1038 gld. 13 kr., s prištetim prebitkom prejšnjega leta (444 gld. 91 kr.) pa 1483 gld. 4 kr. Troški so znašali 898 gld. 66 kr., med temi za podporo velikošolcem 573 gld. Prebitek znaša torej 584 gld. 38 kr. Glavnica znaša v pismih nominalne vrednosti 7200 gld., v gotovini 300 gld. Odbor je zboroval osemkrat in je rešil 71 (prejšnje leto 97) vloženih prošenj; odbiti sta bili 2, drugim 69im se je dovolila vsota 573 gld. Najmanjša jednokratna podpora je bila 4 gld., največja 15 gld. Podpiranih je bilo 12 (prejšnje leto 19) slovenskih vseučiliščnikov, namreč 7 pravnikov in 5 medicincev. Modroslovca med prosilci to leto ni bilo nobenega. Po deželah jih je bilo 8 s Štajerskega, 3 so bili s Kranjskega, in jeden je bil s Primorskega. Koroškega Slovenca, ki bi bil prosil podpore, to leto ni bilo, in sploh ni bil nobeden vpisan na vseučilišči. Podpiralni zalogi je na čelu velezaslužni g. prof. dr. Gregorij Krek, njega namestnik je g. prof. dr. Bidermann, tajnik g. Bogomil Krek; odborniki so gg.: Fr. Krančič, Anton Schwab, Jaroslav Žitek, Fr. Gestrin, Mihael Munih.

Dva poljska romana. Aleksander Głowacki (Bolesław Prus) je pisal najprej listke za razne časopise; mnogo jih je pisal tudi v »Kurijeru Warszawskem«. Navadni listkarji najrajši plavajo po širokem morji fraz, in res smo se navadili, da od njih tudi ne zahtevamo globokih mislij, niti vzvišenih ali tudi le praktičnih idej. Prus pa je takoj spo-